

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»**

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

29 квітня 2026 р.
м. Харків

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:

Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

<i>Умарова Маргарита Олексіївна</i>	275
УЗАГАЛЬНЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	
<i>Черноіванова Ганна Степанівна, Черноіванова Анастасія Олегівна</i>	277
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Шевчук Віталій Вікторович</i>	280
ПРАВОВЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ОБЛАСНОЇ РАДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
<i>Shumska Hanna</i>	281
PECULIARITIES OF IMPLEMENTING STATE AND REGIONAL POLICY AS THE BASIS OF PUBLIC GOVERNANCE OF TERRITORIES IN THE CONTEXT OF ESG- TRANSFORMATIONS IN UKRAINE	
<u>Секція 6. Тренди соціально-економічного розвитку</u>	284
<i>Антонова Єлизавета Вадимівна</i>	284
МАРКЕТИНГОВІ ЗАХОДИ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Будякова Олена Юріївна</i>	286
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ БІОЕКОНОМІКИ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	
<i>Бурлачук Марія Михайлівна</i>	288
РОЗРОБКА СТРАТЕГІЙ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Ганущак Т.В.</i>	291
РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЕНЕРГОСИСТЕМИ УКРАЇНИ	
<i>Гончарова Анастасія Олександрівна</i>	293
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Грачова Яна Петрівна</i>	295
ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Гуцалюк Олександр Григорович</i>	297
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ: МАКРО ТА РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ	
<i>Druhova Olena</i>	301
MANAGEMENT OF ENTERPRISE DEVELOPMENT BASED ON RESILIENCE PRINCIPLES	
<i>Кірілова Анастасія Володимирівна</i>	303
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	

Organizational flexibility also contributes to improving innovation activity and accelerating the implementation of transformational initiatives.

The development of enterprise resilience is closely linked to effective risk management and strategic forecasting. Under conditions of uncertainty, enterprises are compelled to develop mechanisms for continuous monitoring of external and internal factors that influence operational stability and development prospects. This requires implementing integrated risk assessment systems, scenario-planning methods, crisis-management tools, and mechanisms for strategic resource coordination. In this context, resilience-oriented management ensures the enterprise's ability not only to minimize the negative consequences of crises but also to transform destabilizing influences into opportunities for strategic renewal and competitive growth.

Another important direction in resilience-oriented enterprise development management is strengthening sustainable development principles. Modern enterprises increasingly integrate environmental, social, and governance approaches into strategic management systems to ensure long-term organizational sustainability and maintain stable stakeholder relationships. Such integration contributes to improving corporate reputation, increasing investment attractiveness, strengthening market positions, and enhancing the enterprise's capability to maintain continuity of development under transformational economic conditions.

Consequently, enterprise development management based on resilience principles should be considered as a comprehensive system of strategic, organizational, technological, and analytical mechanisms aimed at ensuring adaptive capacity, operational continuity, and long-term sustainability. Under modern transformational conditions, resilience becomes a fundamental management principle that determines the effectiveness of enterprise operations, the stability of business processes, and the ability to sustain competitive development in a dynamic economic environment.

References:

1 Лігоненко, Л. О., & Андрійчук, В. А. (2023). Резильєнтність в економічному контексті: аналіз світових трендів та перспективи наукових досліджень. *Стратегія економічного розвитку України*, 52, 16–37. <https://doi.org/10.33111/sedu.2023.52.016.037>

2 Pyrozhkov, S. I., Bozhok, Ye. B., and Khamitov, H. B. “National resilience of the country: strategy and tactics of anticipation of hybrid threats”. *Visn. Nac. Akad. Nauk Ukr.* (8) (2021): 74–82. <https://doi.org/10.15407/visn2021.08.074> [in Ukrainian].

3 Заяць В. Фінансова поведінка домогосподарств у контексті їх резильєнтного розвитку. *Демографія та соціальна економіка*. 2024. № 55 (1). С. 41—58. <https://doi.org/10.15407/dse2024.01.041>

4 Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Резильєнтність економіки: сутність і виклики для України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 7. С. 30—41. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-30-41>

УДК 338.43:631.1

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Кірілова Анастасія Володимирівна*, здобувачка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОП «Економіка підприємства» Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна, anastasiia.kirilova@hneu.net

Сьогодні аграрний сектор України розвивається в досить складних умовах, пов'язаних із посиленням конкуренції, глобалізацією ринків, активним впровадженням цифрових технологій та впливом зовнішніх факторів, зокрема воєнного стану. У такій ситуації ефективність

**Науковий керівник* – Ревенко Олена Вікторівна, доц., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

діяльності аграрних підприємств багато в чому залежить від того, наскільки вони здатні створювати й підтримувати власні конкурентні переваги. Саме вони визначають місце підприємства на ринку, його фінансові результати та можливості подальшого розвитку. Тому питання формування і розвитку конкурентних переваг аграрних підприємств є дуже важливим і надзвичайно актуальним.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування та розвитку конкурентних переваг аграрних підприємств.

У сучасних умовах розвитку економіки проблема формування конкурентних переваг підприємства є однією з провідних у теорії та практиці управління. Як зазначають вітчизняні дослідники, «конкурентні переваги підприємства являють собою сукупність властивостей, які забезпечують йому кращі позиції порівняно з конкурентами» [1, с. 96].

Діяльність сільськогосподарських підприємств відбувається в особливих умовах, що визначає специфіку формування їхніх конкурентних переваг. Як зазначає А. М. Орел «конкурентний потенціал аграрних підприємств формується під впливом природно-кліматичних умов та ефективності використання земельних ресурсів» [2, с. 65]. Водночас В. Ю. Ільїн підкреслює, що «земельний ресурс є базовим фактором формування конкурентних переваг аграрних підприємств у системі міжнародного поділу праці» [3, с. 131].

У контексті сучасних викликів, зокрема воєнного стану, важливість адаптивності значно зростає. Зокрема, І. О. Томашук зазначає, що «ключовими чинниками конкурентоспроможності стають гнучкість, логістична мобільність та здатність підприємств швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища» [4, с. 114].

Розглядаючи глибше сутність конкурентних переваг аграрних підприємств, варто зазначити, що вони не формуються самі по собі, а є результатом цілеспрямованої діяльності підприємства та його здатності ефективно використовувати наявні ресурси. Їх формування обумовлене поєднанням внутрішніх факторів підприємства, таких як ресурсна база, рівень організації виробничих процесів та управлінської діяльності, а також зовнішніх умов, де суттєве значення мають стан ринку та державна політика. Саме ця взаємодія факторів зумовлює спроможність підприємства зберігати та зміцнювати свої позиції на ринку.

Окрім того, в нинішніх умовах дедалі більшого значення набуває застосування інноваційних підходів у роботі сільськогосподарських підприємств. Використання сучасних технологій, цифрових засобів і нових управлінських методик дає змогу підвищити ефективність виробництва, скоротити витрати та забезпечити ефективне використання ресурсів. Таким чином, конкурентні переваги формуються не лише завдяки наявним ресурсам, а й за рахунок здатності підприємства до інноваційного розвитку та пристосування до змін у зовнішньому середовищі.

Конкурентні переваги підприємства, а також їх результативність і стабільність формуються під впливом великої кількості різних за характером факторів. При цьому важливо враховувати, що одні й ті самі чинники за різних умов можуть як сприяти посиленню конкурентних позицій підприємства, так, і навпаки, послаблювати їх. Наприклад, впровадження сучасних технологій може забезпечувати покращення якості продукції та її зовнішнього вигляду, однак водночас призводити до зростання витрат виробництва через підвищення амортизаційних витрат і значні інвестиції в оновлення обладнання. Саме тому дослідження конкурентних переваг потребує застосування системного підходу, який дозволяє комплексно враховувати та виокремлювати ключові фактори впливу на об'єкти порівняння [5, с. 45].

Конкурентна перевага являє собою унікальну цінність, якою володіє організація та яка забезпечує їй більш вигідні позиції порівняно з конкурентами. У глобальному масштабі вона також тісно пов'язана з міжнародним поділом праці та особливостями функціонування світових ринків [5, с. 45].

Дослідники Т. Пітерс і Б. Уотермен визначили низку загальних принципів, дотримання яких сприяє формуванню конкурентних переваг підприємств. Серед них – орієнтація всіх працівників на активні дії та доведення розпочатих завдань до завершення, а також максимальна наближеність підприємства до споживача. Важливим є створення умов для самостійності та розвитку творчої атмосфери в колективі. Значну роль відіграє підвищення продуктивності праці

за рахунок використання потенціалу працівників і їхньої мотивації до праці. Також наголошується на необхідності чіткого розуміння та демонстрації спільних цілей підприємства. Окремо підкреслюється важливість послідовності в ухваленні рішень, простоти організаційної структури з мінімальною кількістю управлінських рівнів і персоналу, а також уміння поєднувати жорсткий контроль над ключовими процесами з делегуванням менш важливих завдань підлеглим [5, с. 45].

У науковій літературі питання формування конкурентних переваг аналізується з позицій різноманітних теоретичних концепцій, які пояснюють їхні джерела виникнення та особливості становлення на корпоративному рівні. Кожна з таких концепцій акцентує увагу на окремих аспектах функціонування компанії – ресурсах, зовнішніх умовах, інституційному середовищі або інноваційній діяльності. Саме інтеграція цих підходів дає змогу сформуванню більш повне розуміння процесу забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств.

Ресурсний підхід (Resource-Based View) розглядає підприємство як унікальну сукупність ресурсів і компетенцій, що формують основу його довгострокових конкурентних переваг. У наукових дослідженнях наголошується, що «стійка конкурентна перевага формується на основі специфічних ресурсів і компетенцій підприємства» [6, с. 107], що підкреслює важливість внутрішнього потенціалу. При цьому зазначається, що «ресурси фірми можуть бути джерелом стійкої конкурентної переваги лише за умови, що вони є цінними, рідкісними, важко імітованими та незамінними» [6, с. 105]. Ефективність такого підходу також підтверджується тим, що «ефективне використання ресурсного потенціалу є основою формування конкурентних переваг підприємства» [1, с. 96]. Таким чином, саме внутрішні ресурси значною мірою визначають здатність підприємств адаптуватися та розвиватися в умовах змін зовнішнього середовища.

Інституційний підхід передбачає, що конкурентні позиції підприємств значною мірою залежать від інституційного середовища, яке визначає «правила гри на ринку та впливає на конкурентні позиції підприємств» [7, с. 58]. Як зазначає Д. Норт, «інститути є правилами гри в суспільстві або, більш формально, створеними людьми обмеженнями, що структурують політичну, економічну та соціальну взаємодію» [8, с. 97]. Для аграрного сектору України цей підхід є особливо важливим, оскільки державна політика та регулювання ринку безпосередньо впливають на його конкурентоспроможність. Отже, інституційний підхід дозволяє розглядати конкурентні переваги не лише як результат внутрішніх ресурсів підприємства, а й як наслідок взаємодії з інституційним середовищем.

Інноваційний підхід акцентує увагу на тому, що конкурентні переваги підприємств значною мірою формуються завдяки технологічному розвитку та впровадженню нових рішень. У наукових дослідженнях зазначається, що «впровадження інновацій є необхідною умовою забезпечення довгострокових конкурентних переваг аграрних підприємств» [9, с. 80]. Крім того, «застосування сучасних технологій дозволяє суттєво підвищити продуктивність та конкурентоспроможність аграрних підприємств» [10, с. 104], що підтверджує ключову роль інновацій у розвитку аграрного сектору.

Стратегічний підхід передбачає, що формування конкурентних переваг підприємства здійснюється шляхом розроблення та реалізації довгострокової стратегії розвитку [10, с. 35]. Він ґрунтується на узгодженні внутрішнього потенціалу підприємства із зовнішніми умовами його функціонування, що забезпечує системність управління [11, с. 35]. У межах цього підходу ключовими стратегічними напрямками є диверсифікація, інтеграція та інноваційний розвиток, які дають змогу формувати стійкі ринкові позиції. Застосування стратегічних рішень дає змогу підприємствам адаптуватися до змін у середовищі та підвищувати рівень конкурентоспроможності.

Отже, в сучасних умовах процес формування конкурентних переваг аграрних підприємств України має комплексний характер і ґрунтується на поєднанні ресурсного потенціалу, стратегічного управління та впливу інституційного середовища. Важливу роль у цьому відіграють інноваційні рішення, цифровізація та здатність підприємств швидко адаптуватися до змін у зовнішніх умовах. Досягнення стійких конкурентних позицій можливе за умови ефективного використання ресурсів і реалізації довгострокових стратегій розвитку. У

таких умовах особливої ваги набувають гнучкість підприємств і підвищення результативності їхньої господарської діяльності.

Узагальнюючи теоретичні підходи до формування конкурентних переваг аграрних підприємств, слід зазначити, що для їхнього подальшого зростання необхідно реалізувати низку комплексних заходів, що мають на меті підвищення ефективності використання наявних ресурсів, застосування інновацій та пристосування до змін зовнішнього середовища.

Одним із важливих шляхів підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств є посилення інноваційного розвитку. Це включає впровадження цифрових технологій в управління виробництвом, використання методів точного землеробства, автоматизацію виробничих процесів та застосування сучасних агротехнологій, що дає змогу збільшити продуктивність і зменшити собівартість продукції.

Важливим напрямом також є покращення управління ресурсами, зокрема ефективне використання земель, упорядкування складу посівних площ та запровадження обґрунтованих систем чергування культур. Це сприяє збереженню якості ґрунту та забезпеченню стабільного рівня виробництва.

Особливе значення для підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств має вдосконалення їхньої логістики та збутової політики. Зокрема, збільшення кількості каналів продажу продукції, освоєння міжнародних ринків, а також налагодження довготривалих відносин із переробними та торговельними партнерами дає змогу зменшити залежність від цінних змін і підвищити передбачуваність доходів.

Не менш важливим є оптимізація системи управління підприємствами, котра охоплює розробку та реалізацію стратегічних планів, застосування сучасних управлінських підходів та професійний розвиток персоналу. Такий підхід сприяє збільшенню гнучкості компаній до динамічних змін ринкових умов.

Отже, для створення та розвитку конкурентних переваг аграрних підприємств необхідний всебічний підхід, який охоплює впровадження інновацій, ефективне використання ресурсів, вдосконалення управління та посилення збутової діяльності.

Підсумовуючи результати дослідження, слід зазначити, що створення та розвиток конкурентних переваг аграрних підприємств в поточних економічних умовах є складним, багаторівневим процесом, що обумовлюється взаємодією внутрішніх і зовнішніх чинників. В умовах воєнного стану та зростання нестабільності зовнішнього середовища особливого значення набувають природні та погодні умови, раціональність використання земельних ресурсів, а також здатність суб'єктів господарювання до гнучкості, оперативної логістики та швидкої адаптації до мінливих ринкових умов.

Згідно з результатами дослідження, теоретичною базою для створення конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств є поєднання ресурсного, інноваційного, інституційного та стратегічного підходів. Їхнє об'єднання дає змогу всебічно оцінити потенціал підприємства та окреслити основні напрями для підвищення її конкурентоспроможності. Ключове значення в цьому процесі має раціональне використання ресурсів, впровадження сучасних інноваційних та цифрових технологій, оптимізація управлінської системи, а також врахування впливу інституційного середовища.

Практичний аналіз показав, що зростання конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств можливе лише за умови впровадження комплексу виробничо-технологічних, економіко-фінансових, маркетингових та організаційно-управлінських заходів. В цілому це сприяє зменшенню витрат, підвищенню продуктивності виробництва, розширенню можливостей збуту та посиленню ринкових позицій. Отже, формування конкурентних переваг агропідприємств вимагає комплексного підходу та безперервного вдосконалення управлінських рішень, що забезпечує їхню довгострокову стабільність і подальший розвиток.

Перелік використаних джерел:

1. Чегорка В. О., Гордійчук О. Є. Теоретичні аспекти формування конкурентних переваг підприємства // *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024.

№ 2 (9). С. 95–103. URL: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2\(9\).319076pp95-103](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2(9).319076pp95-103) (дата звернення 22.04.2026).

2. Орел А. М. Особливості конкурентного потенціалу аграрних підприємств // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2019. № 4 (82). С. 64–68. URL: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2019.4.12> (дата звернення 22.04.2026).

3. Ільїн В. Ю. Конкурентні переваги аграрних підприємств з позицій міжнародного поділу праці // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2012. Вип. 2, т. 2. С. 129–134. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/naukovi-praci-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi-seriya-ekonomichni-nauky-vypusk-16> (дата звернення 22.04.2026).

4. Томашук І. О. Функціонування та конкурентні переваги сільського підприємництва в умовах воєнного стану // Економіка та суспільство. 2025. № 74. С. 112–118. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-8> (дата звернення 22.04.2026).

5. Кондратенко О. О., Першень Н. А. Формування конкурентних переваг аграрних підприємств в сучасних умовах господарювання // Вісник економічної науки України. 2019. №1. С. 44–48. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/handle/123456789/151640> (дата звернення 22.04.2026).

6. Barney J. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage // Journal of Management. 1991. Vol. 17, No. 1. P. 99–120. URL: <https://doi.org/10.1177/014920639101700108> (дата звернення 22.04.2026).

7. Сарай Н. І., Григорук А. А., Литвин Л. М. Формування конкурентних переваг підприємства на міжнародному ринку // Трансформаційна економіка. 2024. № 6. С. 55–60. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-6-11> (дата звернення 22.04.2026).

8. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 152 p. URL: <https://doi.org/10.1017/cbo9780511808678> (дата звернення 22.04.2026).

9. Волкова Н. В., Кіпятков В. В. Управлінські стратегії аграрних підприємств як інструмент досягнення конкурентних переваг // Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2024. № 2. С. 78–85. URL: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2024.2.6> (дата звернення 22.04.2026).

10. Багорка М. О., Кузовенко В. В. Конкурентоспроможність аграрних підприємств як складник їх адаптації до змін середовища // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. 2024. № 75. С. 102–108. URL: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/75-14> (дата звернення 22.04.2026).

11. Желуденко К. В. Теоретичні підходи до формування стратегій конкурентоспроможності аграрних підприємств // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2021. № 7. С. 33–39. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.7.7> (дата звернення 22.04.2026).

УДК 336.64:330.33.012

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Козін Даниїл Андрійович*, здобувач другого (магістерського) рівня 1 року навчання, ОП «Економіка розвитку» Харківського економічного університету імені Семена Кузнеця, e-mail: daniilkozin08@gmail.com

Теперішні умови господарювання характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, зростанням фінансових ризиків і впливом дестабілізуючих факторів. У зв'язку

**Науковий керівник* – Ревенко Олена Вікторівна, доц., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, ХНЕУ ім. С. Кузнеця.